

af vederbörande väckas då Kejsaren uti throntalet så bestämdt låfvat densamma. Hvad åter beträffar sådana, petitioner som, mer eller mindre, kunde hafva afseende på någon modification uti Grund-Lagen trodde jag mig kunna försäkra att, om de ansogos af Kejsaren som nyttiga och gagnliga, de då skulle, af Hans Majestät, remitteras till den blifvande Komittéen.

Sedan jag lemnat Helsingfors har jag intet haft några underrättelser hvarken ifrån General-Guvernören eller Baron Stjernval. Jag vet således icke huru det förhåller sig med förbudet mot landtdags förhandlingarnas diskuterande uti tidningarne. Om det ej tillåtas, hvilket jag dock icke kan förmoda, så hafva Herrar Journalister att tacka sig sjelfva för denna utgång af saken.

Redogörelsen för Statsverkets tillstånd har jag emottagit. – Efter fjorton dagar ämnar jag anträda återresan till S:t Petersburg.

Med fullkomligaste högaktning och sann tillgifvenhet har jag äran framhärda

Högädle Herr Senatorns
Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt

10

20

191 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 17.X 1863
RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

Sedan mitt ödmjuka senaste har intet serdeles här passerat.

Att tacksägelseadressen till Sverge kommit fram i ny façon, nemligen såsom adresser till Ryssland och Sverge, har Högvälborne Herr Grefven sett ur tidningarne,

Att icke tacksamhet, utan politiska sympatier / här tala /, är lika klart, som att endast kristlig kärlek icke vållat det vidsträckta deltagandet i Sverge. När dock Ryssland nu nödtvunget tages med, förlorar demonstrationen i betydelse. Det kan visst sättas i fråga, om Ständerna ega rätt att afgifva adresser. Men det är dock bäst, att saken får hafva sin gång. Sedan frågan väckts, bör ingen sätta sig deremot.

I Helsingfors Tidningar för gårdagen läses början af en artikel om petitionerna, af professor Schauman. Den målar genom öfvermåttet i tillgifvenhetsförsäkringar den närvarande ställningen. Man befinner sig i en viss förlägenhet för sin hejdlösa framfart.

Min tro är, att mycket skall hafva lagt sig, förrän Landtdagen kommer, till ända. Det behöfves annat än fraser, när man måste gå öfver från petitionerna till råd och beslut i reela saker. Vederbörande skola komma till ett visst medvetande om, att deras egen duglighet för deras värf då kan sättas i fråga; och mången skall långt, förrän den tiden kommer, önska sig vara hemma hos mor, bedjande Gud att aldrig hafva att befara andra lexor, än hennes.

Med säkerhet kan förutses, att Landtdagen skall kräfva minst ett halft år. Inom få veckor kommer begäran om dess förlängande. Bifall dertill torde väl icke möta någon svårighet. Ju längre tid landtdagen räcker, desto mindre kommer någon annan att tala derom, än de, hvilka få betala fiolerna; och dessas talande blir icke vänligt. Tyvärr är det att befara, att denna första landtdag kan blifva nog impopulär. Men felet ligger mycket deri, att den är den första efter 50 år.

30

40

50

Ärendernas mängd, ovanan, okunnigheten om alla allmänna förhållanden måste vålla, att frukterna af densamma icke kunna blifva sådane, man gerna skulle önska. Men en kommande skall medföra större insigt och mindre sjelfförtroende och reformlust. Man är ännu blott yrvaken.

Lagutskottet har begärt Senatens protokoller vid landtdagspropositionernas behandling äfven som komitteernas yttranden. De öfriga utskotten skola följa exemplet. Det sker på grund af § 49 i Regeringsformen. Naturligtvis beviljas begäran, såsom redan i afseende på lagutskottets skett. Otroligt är ej, att man äfven skall komma till Komiteen i S:t Petersburg – af nyfikenhet, om ej af behof.

Regeringen torde böra vara beredd, att säga Ja eller Nej till en del propositioner, ännu under Ständernas sammanvara.

Skulle det ej gå an, att Senaten bemyndigades göra förslag till jemkningar direkt till Ständerna i de fall, der dessa besluta till, öfvikelser från propositionerna. Skall allt gå till S:t Petersburg öfversättas till Ryska o. s. v., så blifva sådane jemkningar nästan omöjliga. Det återstår då endast att afslå och låta saken förfalla eller att bifalla till förslag, hvilkas olämplighet i en eller annan del inses.

Om Herr Grefven behagar genomse 42 §:en i Reg(erings) F(ormen), så framgår ur den, huru svårt det blir, att åstadkomma något resultat, hvarom Regering och Ständer vore ense. Detta gäller väl förnämligast lagfrågor. Men äfven i ekonomiska ärenden blefve det dock alltid illa, om Regeringen skulle nödgas förfara mot Ständernas önskan. Än värre är, att mot bättre vetande vidtaga förderfliga åtgärder, derföre att Ständerna af misstag påyrkat sådane. Jag måste beklaga, att förslag till ändrad Riksdagsordning icke kom till stånd, och att nu inga Regeringens ombud finnas i stånden, för att lemna upplysningar och inverka på beslutet. Jag tror att sålunda Landtdagen blifvit af vida större gagn, än den nu kan blifva.

192 J. V. SNELLMAN – R. W. EKMAN 22.X 1863

ÅAB, R. W. Ekman's samling

Till Herr Hofmålaren R. W. Ekman i Åbo

Helsingfors den 22 Oktober 1863.

Wid skedd anmälan i Kejslerliga Senaten om det emellan undertecknad Chef för Finans Expeditionen och Herr Hofmålaren träffade aftal, hvarigenom Herr Hofmålaren åtagit sig att för Kejslerliga Senatens räkning utföra en tafla i olja, föreställande nu pågående landtdags högtidliga öppnande af Hans Majestät Kejsaren å rikssalen i härvarande Kejslerliga slott den 18. förvikne September, har Kejslerliga Senaten i nämnde öfverenskommelse gjort det tillägg, att taflan borde af Herr Hofmålaren levereras i Helsingfors och derstädes uppställas i det rum som dertill kommer att anvisas, på det målningen icke må genom ovarsam behandling af fremmande händer lida någon skada. Jemte det Finans Expeditionen får underrätta Herr Hofmålaren härom äfvensom att Herr Hofmålaren för transporten, och den resa hit, Herr Hofmålaren i och för taflans uppställning blir nödsakad företaga, äger beräkna sig särskild ersättning, anhåller Expeditionen det ville Herr Hofmålaren meddela Expeditionen huruvida Herr Hofmålaren är villig